

Sygn. akt IVU 1238/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Maleszka

Protokolant st.sekr.sądowy Agnieszka Piórczyńska

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2013 r. w Toruniu

sprawy **J. N.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 6 lipca 2012 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy J. N. prawo do emerytury od 1 maja 2012 roku i nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/-/SSO Małgorzata Maleszka

Sygn. akt IVU 1238/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2012 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. – powołując się na przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) – odmówił J. N. prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na niewykazanie 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Do stażu tego nie uwzględniono okresów zatrudnienia w Zakładach (...) w T. od 1.09.1969 r. do 28.10.1971 r., Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. Młyn (...) od 15.02.1983 r. do 28.04.1985 r., Przedsiębiorstwie (...) w T. od 1.01.1988 r. do 31.08.1994 r. albowiem wystawione przez powyższe podmioty świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych zawierały braki formalne. Ponadto nie zaliczono okresu od 1.07.1998 r. do 4.07.1998 r. gdyż w okresie tym ubezpieczony nie został zgłoszony do ubezpieczeń.

J. N. w odwołaniu od powyższej decyzji podniósł, iż legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Pracę taką świadczył w zakwestionowanych przez organ rentowy okresach jako młynarz oraz kaszarnik walcowy, co zostało potwierdzone w przedłożonych świadectwach pracy. Wnioskodawca wniósł dodatkowo o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie braku podstaw do uwzględnienia żądanych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zakwestionował natomiast spełnienia przez wnioskodawcę dalszych przesłanek wymaganych do ustalenia wcześniejszych uprawnień emerytalnych.

Sąd ustalił co następuje:

J. N. urodził się (...).

/okoliczność bezsporna/

Z dniem 22 czerwca 1969 r. wnioskodawca ukończył (...) Szkołę (...) w T..

W dniu 1 września 1969 r. podjął pierwszorazowe zatrudnienie w Zakładach (...) w T. w młynie w L., gdzie do 20 kwietnia 1970 r. odbywał wstępny staż pracy w zawodzie młynarza. W okresie stażu wnioskodawca – zgodnie z programem – wykonywał początkowo prace robotnika magazynowego, następnie prace pomocnika młynarza na wszystkich etapach produkcyjnych w młynie, a także prace ślusarskie i blacharskie w warsztacie naprawczym. Pracując w charakterze pomocnika młynarza wnioskodawca wykonywał tożsame czynności jak pracownicy zatrudnieni na stałe przy danym etapie produkcji czyszczarni, walcowni, przy sortowaniu, odsiewaniu itd. Zazwyczaj wnioskodawca w ramach danego działu po prostu zastępował pracującego w nim na stałe pracownika. Z kolei w ramach prac w warsztacie wnioskodawca pomagał przy remoncie i konserwacji maszyn. W początkowym etapie stażu wykonywał natomiast czynności porządkowe i pomocnicze.

Po ukończeniu stażu wnioskodawca kontynuował pracę w Zakładach (...) w T., w tym od dnia 1 maja 1970 r. na stanowisku czyszczarnianego łuszcarni gruchu. Pracował w kaszarni, w punkcie przyjęcia zboża. Zboże z wagonów było przesypywane na półautomatyczną wagę, która odważała po 200 kg, końcówka była odważana przez młynarza. Zboże po odważeniu było następnie czyszczone w wialni i dopiero tak przygotowane przekazywano do właściwego procesu produkcji na dalsze działy. Pracując w charakterze czyszczarnianego wnioskodawca odpowiadał zarówno za przyjęcie zboża i grochu, jego zważenie jak i proces czyszczenia oraz wstępną obróbkę do dalszego przemiału. Pracę w powyższych warunkach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do 28 października 1971 r., tj. do dnia powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej.

/dowód: zaświadczenie o odbyciu stażu k. 3, świadectwo k. 4, angaże k. 4, 8, umowa o pracę, program stażu pracy w aktach osobowych wnioskodawcy k. 11 koperta

świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 10 akt rentowych plik I

zeznania Z. F. k. 28, K. W. k. 29

zeznania wnioskodawcy k. 29-30, 50-50v

Po jej zakończeniu, z dniem 16 listopada 1973 r. wnioskodawca podjął pracę w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w T. w charakterze funkcjonariusza MO, gdzie pracował do 31 października 1977 r.

Następnie w okresie od 16 listopada 1977 r. do 14 lutego 1983 r. pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. w charakterze dowódcy warty.

/dowód: kserokopie świadectw pracy k. 5A, 6A w aktach osobowych wnioskodawcy k. 16 koperta

Z dniem 15 lutego 1983 r. J. N. powrócił do pracy w wyuczonym zawodzie podejmując pracę w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. Młyn (...). Tak jak uprzednio wnioskodawcy powierzono stanowisko młynarza, tym razem jednak młynarza odsiewaczowego w młynie pszenicznym, który stanowił odrębny budynek od kaszarni i był przeznaczony do produkcji mąki właściwej. Pracując na powyższym stanowisku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu

pracy pracował przy sortowaniu i odsiewaniu nadzorując pracę odpowiednich maszyn pod kątem jakości przesianego towaru.

Z dniem 1 września 1983 r. zmieniono angaż wnioskodawcy powierzając mu pierwotnie zajmowane stanowisko czyszczarnianego w kaszarni na którym pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez cały pozostały okres zatrudnienia, tj. do 28 kwietnia 1985 r.

/dowód : umowa o pracę, angaż, świadectwo pracy w aktach osobowych wnioskodawcy k. 11 koperta

świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 9 akt rentowych plik I

zeznania Z. F. k. 28, K. W. k. 29

zeznania wnioskodawcy k. 29-30, 50-50v

Z dniem 29 kwietnia 1985 r., na mocy porozumienia między zakładami, wnioskodawca został przeniesiony do pracy w młynie w M. należącym do Gminnej Spółdzielni (...) w L.. Był to młyn gospodarczy, wykonujący usługi na miejscowych rolników. Wnioskodawcy powierzono stanowisko kierownika młyna. Poza nim w młynie zatrudniony był jeszcze jeden pracownik, w charakterze pomocnika. Wnioskodawca był kierownikiem pracującym, wykonywał wszystkie czynności w procesie produkcyjnym w młynie począwszy od przyjęcia zboża, obsługi maszyn na wszystkich etapach produkcyjnych, po jego magazynowanie i wydawanie. Prowadził również niezbędną dokumentację produkcyjną oraz był odpowiedzialny za prawidłową eksploatację wszystkich urządzeń, bhp i nadzór nad podległym pracownikiem, który odpowiadał za transport zboża i utrzymanie porządku. Pracę w powyższych charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawca świadczył do 31 grudnia 1986 r.

Z dniem 1 stycznia 1987 r. stosunek pracy wnioskodawcy z GS (...) uległ przekształceniu na umowę agencyjną. W jej ramach wnioskodawca nadal, tym razem samodzielnie, prowadził młyn w M.. Wnioskodawca rozliczał się ryczałtowo, nie otrzymywał wynagrodzenia od spółdzielni, koszty zatrudnienia ponosił samodzielnie. Ponosił także koszty eksploatacyjne (prąd); maszyny i budynek należały nadal do Spółdzielni, która sprawowała nadzór nad jego pracą. Pracę w charakterze agenta wnioskodawca wykonywał do dnia 31 grudnia 1987 r.

/dowód: pisma k. 3, 4, umowa o pracę k. 7, zakres czynności k. 10, angaże k. 12, 13, rozliczenie ryczałtu k. 14-15, podanie k. 20, karta obiegu zmiany k. 21, świadectwo pracy k. 22 w aktach osobowych wnioskodawcy k. 44 koperta

zeznania wnioskodawcy k. 29-30, 50-50v

Od dnia 1 stycznia 1988 r. wnioskodawca po raz kolejny powrócił do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w T. młyn w L.. W początkowym okresie do 31 grudnia 1992 r. pełnił funkcję młynarza zmianowego w młynie pszennym. Odpowiadał wówczas za wszystkie fazy produkcji w młynie, od czyszczenia poprzez walcowanie, sortowanie do pakowania. Pracował na równi z młynarzami poszczególnych działów stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Cały proces produkcji znajdował się na jednym dziale; z uwagi na jej specyfikę praca odbywała się w dużych hałasie i zapyleniu. Pracownicy młyna, w tym wnioskodawca otrzymywali posiłki regeneracyjne, mleko, a okresowo również dodatki finansowe. Pracowali w odzieży ochronnej.

Z dniem 1 stycznia 1993 r. wnioskodawcy powierzono stanowisko młynarza walcowego ponownie w kaszarni. Walcowanie była etapem właściwym produkcji. Przy produkcji kaszy i grochu w procesie walcowni najpierw towar trafiał do obłuskiwacza, następnie na krajalnię, a stąd na odsiewacz, gdzie produkt finalny był sortowany według gatunków. Wnioskodawca pracując w charakterze walcowego był odpowiedzialny na nadzór na wszystkich maszynami wykorzystywanym w tym procesie. Pracę w tym charakterze wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do końca zatrudnienia, tj. do 31 sierpnia 1994 r.

/dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 8 akt

rentowych plik I

zeznania Z. F. k. 28, K. W. k. 29

zeznania wnioskodawcy k. 29-30, 50-50v

Z kolei w okresie od 1 września 1994 r. do 4 października 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w W. Młyn (...) – młyn w L.. W początkowym okresie wnioskodawca pracował w charakterze młynarza odsiewaczowego. Z dniem 1 grudnia 1994 r. został przeniesiony na stanowisko młynarza walcowego z funkcją zmianowego w kaszarni i łuszczałni grochu.

/dowód: umowa o pracę, angaże, świadectwo pracy w aktach osobowych wnioskodawcy k. 16 koperta

Z dniem 5 października 1995 r. wnioskodawca – na mocy porozumienia między zakładami po otrzymaniu urlopu bezpłatnego w (...) Sp. z o.o. w W. Młyn (...), a ostatecznie w wyniku przejęcia zakładu pracy w trybie art. 23¹ kp – został oddelegowany do pracy w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) s.c. we W., w którym pracował do 30 kwietnia 1998 r., cały czas na stanowisku młynarza walcowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

/dowód: porozumienie, pismo w sprawie udzielenia urlopu bezpłatnego w aktach osobowych wnioskodawcy k. 16 koperta

świadectwo pracy k. 6 akt rentowych plik I

zeznania wnioskodawcy k. 29-30, 50-50v

W okresie od 12 maja 1998 r. do 1 lipca 1998 r. wnioskodawca pobierał zasiłek dla osób bezrobotnych.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 1 lipca 1998 r. do 21 maja 1999 r. wnioskodawca ponownie pracował w charakterze młynarza w młynie w Górsku należącym do Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowe (...) w T. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

/okoliczności bezsporne, a nadto świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 7 akt rentowych plik I, świadectwo pracy k. 35 akt rentowych plik I, wyrok SR w Toruniu k. 36 akt rentowych plik I/

Ostatni stosunek pracy wnioskodawca zakończył 31 lipca 2002 r. Aktualnie, od 1 lipca 2003 r. świadczy pracę w oparciu o umowę zlecenia. Jednocześnie od 23 listopada 2000 r. pobiera zasiłek przedemerytalny.

/okoliczności bezsporne, a nadto świadectwo pracy k. 14 akt rentowych plik I, decyzja k. 4akt rentowych plik II/

W dniu 28 maja 2012 r. J. N. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. We wniosku zawarł oświadczenie o braku członkostwa w otwartym funduszu emerytalnym.

W efekcie organ rentowy wydał w dniu 6 lipca 2012 r. skarżoną decyzję. Organ rentowy uznał za wykazane na dzień 1 stycznia 1999 r. 29 lat, 2 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 5 miesięcy i 27 dni stażu pracy w warunkach szczególnych.

/okoliczności bezsporne, a nadto decyzja k. 49 akt rentowych plik I, karta przebiegu zatrudnienia k. 50 akt rentowych plik I/

Sąd zważył co następuje:

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o okoliczności bezsporne, a w dalszej kolejności na podstawie dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę i zgromadzonych w załączonych aktach organu rentowego oraz aktach osobowych wnioskodawcy, a także na podstawie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy i zeznań świadków Z. F. i K. W..

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów, gdyż były jasne, pełne, rzetelne, a nadto żadna ze stron skutecznie nie kwestionowała ich autentyczności i mocy dowodowej, a i Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Walor wiarygodności przyznano także zeznaniom Z. F. i K. W.. Świadców, będący pracownikami młynów w L. w latach 1966/7- (...) (Z. F.) i 1977-2000 (K. W.) dysponowali bezpośrednio i wiarygodną wiedzą w przedmiocie zarówno procesów produkcyjnych w młynie i ich charakterystyki, jak i warunków pracy samego wnioskodawcy i wykonywanych w ich ramach czynności. Świadców zgodnie przyznali z jednej strony, iż mimo przekształceń i przejęć pracodawców w całym okresie fizycznie pracowali w tożsamym młynie w L. w jednakowych warunkach i systemie pracy. Odnosząc się z kolei do okresów zatrudnienia wnioskodawcy – przedzielonych, na co świadkowie również zwrócili uwagę, odbywaniem zasadniczej służby wojskowej i pracą w innych zakładach – w młynach w L. świadkowie nie mieli wątpliwości, iż stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on prace młynarza w młynie pszennym bądź w kaszarni biorąc udział w całym procesie produkcyjnym; świadkowie szczegółowo odnieśli się przy tym do charakterystyki poszczególnych etapów produkcji. Świadców zgodnie wskazali także, iż pracując w charakterze młynarza zmianowego wnioskodawca wykonywał prace na równi z podległymi pracownikami – „młynarz zmianowy to taki młynarz pracujący”, „pracował jednocześnie na produkcji”. Sąd uznał powyższe zeznania, jako spójne, logiczne i oparte na osobistej wiedzy zeznających, za miarodajne dla ustalenia faktycznych warunków pracy J. N. w spornych okresach. Zeznania w powyższym zakresie pokrywały się z zeznaniami wnioskodawcy, które tym samym również uznano za wiarygodne. Wnioskodawca dodatkowo przyznał, iż w okresie pracy w GS (...) przez ostatni rok nie pracował w oparciu o umowę o pracę, a w charakterze agenta, co również znalazło odzwierciedlenie w dokumentacji sprawy. Za częściowo niewiarygodne jako niezgodne z przedmiotową dokumentacją uznano natomiast zeznania wnioskodawcy na okoliczność początkowego okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w T. w zakresie czynności wykonywanych w ramach wstępnego stażu. Wnioskodawca zaprzeczał mianowicie aby odbywał plan stażu zgodnie z zawartym w jego aktach osobowych programem szkolenia, ostatecznie przyznając jednak, iż przechodził przez wszystkie działy produkcyjne, a także pracował w warsztacie ślusarskim i w charakterze pomocnika magazyniera, przy czym czas różnie określał czasookres tej pracy wskazując z jednej strony, iż „po miesiącu już normalnie pracowałem jako młynarz”, zaś w innym miejscu, iż „maksymalnie przez trzy miesiące po szkoleniu pracowałem jako pomocnik”. Wnioskodawca zaprzeczał również aby zdawał egzamin kończący staż, co wprost wynikało z zaświadczenia o ukończeniu stażu. W tym zatem zakresie odmówiono zeznaniom wnioskodawcy waloru wiarygodności.

Prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych reguluje art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po 31.12.1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku – w przypadku mężczyzn - 60 lat, jeżeli w dniu 1 stycznia 1999 r. spełnili łącznie niżej wymienione warunki:

- osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat;
- posiadają co najmniej 15 – letni okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;
- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego, a w przypadku przystąpienia złożyli wniosek o wykreślenie z funduszu i przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa;
- rozwiązali stosunek pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W przedmiocie określenia wymaganego wieku emerytalnego, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków na podstawie których przysługuje ubezpieczonemu prawo do tzw. wcześniejszej emerytury przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odsyła do „przepisów dotychczasowych”. Stosowne regulacje – stanowiące obecnie obowiązujące prawo – zawarte są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zawarte w wykazach A i B stanowiących załącznik do tegoż rozporządzenia oraz wydanych na jego podstawie dalszych przepisów resortowych.

Nadmienić nadto należy, iż zgodnie z § 2 w/wym. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Pod pojęciem pracy wykonywanej stale należy rozumieć pracę wykonywaną na danym stanowisku pracy, zgodnie z rozkładem czasu pracy i w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym dla danego stanowiska. W związku z powyższym nie będzie uznawana za taką pracę praca, wykonywana, np. w połowie wymiaru czasu pracy lub tylko kilka lub kilkanaście dni w miesiącu.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż J. N. legitymuje się wymaganym ogólnym stażem ubezpieczeniowym (organ rentowy uwzględnił na dzień 1.01.1999 r. 29 lat, 2 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych), zaś w dniu 1 lutego 2012 r. ukończył wcześniejszy wiek emerytalny. Wnioskodawca nie pozostaje również aktualnie w stosunku pracy ani nigdy też nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Pozostałą do rozstrzygnięcia kwestią sporną było ustalenie spełnienia ostatniej przesłanki w postaci legitymowania się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca zgłosił do tego stażu okresy zatrudnienia w charakterze młynarza w Zakładach (...) w T., Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. Młyn (...) oraz Przedsiębiorstwie (...). Mając na uwadze tożsamość warunków zatrudnienia w toku postępowania poddano ustaleniu i ocenie również pozostałe okresy pracy wnioskodawcy w charakterze młynarza w Gminnej Spółdzielni (...) w L., (...) Sp. z o.o. w W. Młyn (...), Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) s.c. we W.. Poza sporem pozostawał natomiast okres zatrudnienia wnioskodawcy na przedmiotowym stanowisku w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym (...) w T.. Organ rentowy – stosowanie do ograniczeń wynikających z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS – przyjął do stażu pracy w warunkach szczególnych początkowy okres tego zatrudnienia do 31 grudnia 1998 r.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nakazywał do stażu pracy w warunkach szczególnych przyjąć również dalsze okresy zatrudnienia wnioskodawcy w młynie w L. odpowiednio :

- od 15 lutego 1983 r. do 28 kwietnia 1985 r. (2 lata, 2 miesiące i 12 dni) w ramach stosunku pracy z Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w T. Młyn (...);
- od 1 stycznia 1988 r. do 31 sierpnia 1994 r. (6 lat, 8 miesięcy) w ramach stosunku pracy z Przedsiębiorstwie (...) w T.
- od 1 września 1994 r. do 4 października 1995 r. (1 rok, 1 miesiąc i 4 dni) w ramach stosunku pracy z (...) Sp. z o.o. w W.
- od 5 października 1995 r. do 30 kwietnia 1998 r. (2 lata, 6 miesięcy i 27 dni) w ramach stosunku pracy z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Handlowym (...) s.c. we W..

We wszystkich tych okresach wnioskodawca wykonywał pracę młynarza przy wytwarzaniu mąki i kasz spełniającą przesłanki pracy w warunkach szczególnych ujętej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A dziale X pod pozycją 10 i sprecyzowanej w wykazie A załącznika nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. stanowisk pracy, na

których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. (...) nr 2, poz. 4-5) w przemyśle zbożowo-młynarskim, dział X – w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym, poz.10– prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śrutu, pkt 1 – młynarz, pkt 2 – czyszczarniany.

Prace te świadczył stale, codziennie i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w młynie w L.. Na powyższe wskazują z jednej strony obiektywne i spójne zeznania świadków i wnioskodawcy. Z. F. i K. W. pracujący z wnioskodawcą przez wszystkie okresy jego zatrudnienia w młynie w L. nie mieli wątpliwości, iż wykonywał on wyłącznie prace młynarza w kaszarni bądź w młynie pszennym biorąc udział w poszczególnych cyklach produkcyjnych na przestrzeni wszystkich okresów zatrudnienia odpowiednio jako młynarz czyszczarniany, młynarz odsiewaczowi, młynarz walcowy i młynarz zmianowy, na którym to również wykonywał stałą pracę w produkcji mąki właściwej w młynie pszennym. Każdorazowo praca wnioskodawcy odbywała się w tożsamy warunkach, przy dużym hałasie i zapyleniu, albowiem cały cykl produkcyjny w ramach młyna pszennego odbywał się w ramach jednego działu. Wnioskodawca pracował w odzieży ochronnej oraz otrzymywał posiłki i napoje regeneracyjne. W sprawie bezspornym było także, iż posiadał stosowne kwalifikacje do wykonywania pracy młynarza, ukończył zasadniczą szkołę zawodową w tym przedmiocie. Fakt stałego wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie potwierdzony został również z drugiej strony w zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Zgodnie z zapisami we wszystkich świadectwach pracy z omawianych okresów oraz dokumentacji zawartej w aktach osobowych wnioskodawcy powierzano wówczas tylko i wyłącznie stanowiska młynarza w ramach poszczególnych cykli produkcyjnych. Nie był kierowany do innych rodzajowo pracy. Organ rentowy nie podważył autentyczności przedmiotowej dokumentacji; wiarygodność jej zapisów w powiązaniu ze zgodnymi zeznaniami świadków nie budziła wątpliwości Sądu. Mając na uwadze powyższe wskazane okresy zatrudnienia wnioskodawcy w charakterze młynarza od 15 lutego 1983 r. do 28 kwietnia 1985 r., od 1 stycznia 1988 r. do 31 sierpnia 1994 r., od 1 września 1994 r. do 4 października 1995 r. i od 5 października 1995 r. do 30 kwietnia 1998 r. należało uwzględnić do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odnosząc się z kolei do początkowego okresu zatrudnienia w młynie (...), wówczas w Zakładach (...) w T., w ocenie Sądu do stażu pracy w warunkach szczególnych należało uwzględnić jedynie okres zatrudnienia na stanowisku czyszczarnianego łuszcarni grochu od 1 maja 1970 r. do 28 października 1971 r., który odpowiadał powyżej omówionym warunkom pracy w warunkach szczególnych wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz załączniku do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r.

Brak było natomiast podstaw do uwzględnienia do tego stażu początkowego okresu zatrudnienia od 1 września 1969 r. do 20 kwietnia 1970 r., w którym wnioskodawca odbywał wstępny staż pracy. Zgodnie z programem tego stażu wnioskodawca przechodził przez wszystkie etapy pracy przy produkcji mąki i kasz, co – mając na uwadze bezpośredniość pracy i wykonywanie tożsamy czynności jak pracownicy właściwi – niewątpliwie spełniało przesłanki pracy w warunkach szczególnych. Niemniej poza samym cyklem produkcyjnym do obowiązków wnioskodawcy w ramach wstępnego stażu należało również wykonywanie prac pomocniczych, jak je określił sam wnioskodawca polegających na „przynieś, pozamiataj”, a nadto prac w warsztacie ślusarskim, w ramach których pomagał przy remontach i konserwacji maszyn, a których to już nie można było zaliczyć do wykonywanych w warunkach szczególnych. Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stałe wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (por. wyrok SN z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07). Mając zatem na uwadze, iż w okresie wstępnego stażu pracy wnioskodawca wykonywał zarówno prace w warunkach szkodliwych (bezpośrednio przy procesach produkcyjnych w młynie), jak i tego elementy pozbawionych okres ten nie podlegał zaliczeniu do kwalifikowanego stażu pracy. Odnosząc się natomiast do długości jego trwania zeznania wnioskodawcy w tym zakresie były niespójne, wskazujące na różną długość od miesiąca do trzech. Sąd w tym zakresie odwołał się zatem do dokumentacji zawartej w aktach osobowych,

przyjmując, iż staż ten trwał do 20 kwietnia 1970 r., na którą to datę zgodnie z zaświadczeniem przypada zdanie przez wnioskodawcę końcowego egzaminu, do którego notabene również się nie przyznawał, co nie zostało uznane za wiarygodne.

Jedynie częściowemu uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych podlegał również okres pracy wnioskodawcy w młynie w M. należącego do Gminnej Spółdzielni (...) w L.. Wnioskodawca pracę w przedmiotowym zakładzie podjął z dniem 29 kwietnia 1985 r. na podstawie stosunku pracy na stanowisku kierownika młyna w pełnym wymiarze czasu pracy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań wnioskodawcy znajdujących oparcia w dokumentacji akt osobowych nakazywał przyjąć, iż wnioskodawca był kierownikiem pracującym. Młyn należący do GS (...) był małym młynem gospodarczym, nie przemysłowym, wykonującym usługi na rzecz miejscowych rolników. Odzwierciedla to stan zatrudnienia ograniczający się do kierownika i jego pomocnika; przy czy to wnioskodawca jako jedyny odpowiednio wykształcony pracownik młyna zajmował się całym procesem produkcyjnym od przyjęcia zboża, jego zważenia, oczyszczenia po przeprowadzenie całego procesu produkcyjnego po ostatecznie wydanie. Drugi pracownik, zatrudnionych w charakterze pomocnika wykonywał czynności porządkowe, transportowe i pomocnicze w stosunku do pracy wnioskodawcy, który zgodnie z zakresem obowiązków, był odpowiedzialny na obsługę wszystkich maszyn, a tym samym i zobowiązany do czynnego, osobistego udział w produkcji zboża. Jego pracę należało całościowo ocenić zatem jako spełniającą przesłanki pracy w warunkach szczególnych przy wytwarzaniu mąki pracę młynarza wymienioną w wykazie A załącznika nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. (Dz. Urz. (...) nr 2, poz. 4-5) w przemyśle zbożowo-młynarskim, dział X, poz.10, pkt 1.

Niemniej mimo niezmienności zakresu obowiązków, nie cały okres pracy w młynie w M. podlegał zaliczenie do powyższego kwalifikowanego stażu pracy. W sprawie bezspornym bowiem było i niekwestionowanym przez wnioskodawcę, iż przez ostatni rok zatrudnienia, od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1987 r., swoją pracę wykonywał nie w oparciu o stosunek pracy, a umowę agencyjną. Jak natomiast zgodnie wskazuje się w orzecznictwie dla uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku (wcześniejszej) jest wymagane, by osoba ubiegająca się o takie świadczenie przynajmniej przez 15 lat wykonywała uprzywilejowane zatrudnienie stale i w pełnym wymiarze w charakterze pracownika (por. wyrok SN z dnia 2 października 2008 r., III UK 51/08; wyrok SN z dnia 21 października 2009 r., I UK 115/09). Co więcej, aktualnie bezspornym jest, iż takie rozwiązanie – ograniczenia prawa do wcześniejszej emerytury jedynie do wypadków świadczenia pracy w charakterze pracownika – nie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równego traktowania. Z tej przyczyny prawo do emerytury w niższym wieku przysługuje wyłącznie pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nie przysługuje ubezpieczonym z tytułu zatrudnienia na podstawie innych stosunków prawnych (np. umów o pracę nakładczą), choćby wykonywali zatrudnienie w szczególnych warunkach (por. wyrok SN z dnia 21 stycznia 2010 r., II UK 162/09). W świetle powyższego brak było podstaw do uwzględnienia okresu samozatrudnienia wnioskodawcy w oparciu o umowę agencyjną wykonywaną w okresie od 1 stycznia 1987 r. do 31 grudnia 1987 r. do kwalifikowanego stażu pracy na poczet uprawnień emerytalnych.

Reasumując jednak ustalony w sprawie stan faktyczny pozwolił przyjąć, iż praca świadczona przez wnioskodawcę w okresach od 1 maja 1970 r. do 28 października 1971 r. (1 rok, 5 miesięcy, 28 dni), od 15 lutego 1983 r. do 28 kwietnia 1985 r. (2 lata, 2 miesiące i 12 dni), od 29 kwietnia 1985 r. do 31 grudnia 1986 r. (1 rok, 8 miesięcy i 2 dni), od 1 stycznia 1988 r. do 31 sierpnia 1994 r. (6 lat, 8 miesięcy), od 1 września 1994 r. do 4 października 1995 r. (1 rok, 1 miesiąc i 4 dni) i od 5 października 1995 r. do 30 kwietnia 1998 r. (2 lata, 6 miesięcy i 27 dni) w charakterze młynarza w ramach stosunków pracy wypełniała przesłanki pracy w szczególnych warunkach wymienionej w załącznika nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. (Dz. Urz. (...) nr 2, poz. 4-5) w przemyśle zbożowo-młynarskim, dział X, poz.10, pkt 1 i 2. Łącznie zaś z dotychczas przyjętym przez organ rentowy okresem pracy w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym (...) w T. (5 miesięcy, 27 dni) wnioskodawca wykazał się wymaganym 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie warunki do przyznania emerytury na mocy art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.)

Sąd też Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. N. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 maja 2012 r.

Przewodniczący

SSO Małgorzata Maleszka